

4. DOBA OSVÍCENSKÁ

1. Nacházíme se v 2. polovině 18. století. Z možností vyber a vybarvi, kdo měl v té době největší moc:

panovník měšťanstvo bádřěři církev šlechta rolníci

2. Zakroužkuj oděv, který je typický pro druhou polovinu 18. století.

3. Do textu vhodně doplň uvedená slova či slovní spojení:

Ve druhé polovině 18. století se začal prosazovat kapitalismus. Rozvíjela se řemeslná výroba i obchod, k čemuž přispěly mnohé nové vědecké objevy. Čím dál více se začaly ve výrobě i zemědělství uplatňovat nové vynálezy. Objevil se také nový způsob myšlení, který propagoval přírodu, život a hlavně víru v lidský rozum.

4. Z uvedených možností vyber tu, která nejlépe vystihuje pojem tolerance:

- ☒ Náprava nebo oprava stávajícího systému
- ☒ Hospodářská budova k uskladnění slámy a sena
- ☒ Uspořádání společnosti, v němž jeden člověk je podřízen člověku jinému.
- ☒ Snášlivost a respektování jiného názoru.

5. Vyber mapu, která odpovídá rozsahu habsburské monarchie na konci 18. století. Zbylé dvě přeškrtni.

6. Spoj správně čarami pojmy s jejich vysvětlením.

roboty

reforma

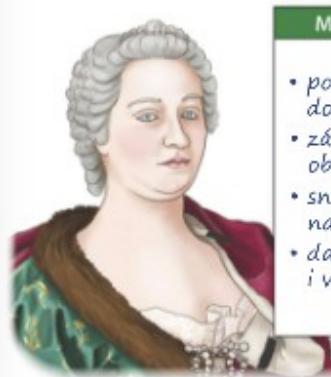
nevolnictví

Náprava, oprava, zlepšení stávajících poměrů.

Člověk není svobodný. Musí pracovat pro vrchnost, bez jeho svolení nemůže změnit bydliště, povolání atd.

Povinná neplacená práce sedláků a rolníků na poli svého pána.

7. Marie Terezie a Josef II. se zapsali do českých dějin především významnými reformami. Vyber, kdo se o jakou zasloužil, a zapiš je správně do tabulky.

Marie Terezie

- povinná školní docházka
- zákaz mučení obviněných
- snížení roboty na tři dny
- daně platí i vrchnost

Josef II.

- rušení klášterů
- toleranční patent
- zrušení nevolnictví

8. Doplň text. (Obrázky ti napoví.)

Nejdůležitějším vynálezem konce 18. století byl objev parního stroje, který svého největšího uplatnění dosáhl až ve století devatenáctém.

5. ŽIVOT NA VESNICI A VE MĚSTĚ

1. Doplň správně text:

Císař Josef II. zrušil roku 1781 nevolnictví. Poddaní ale museli i nadále vykonávat robotu. Znamenalo to, že: museli zdarma několik dní pracovat na panském pro vrchnost. Panovníkové a vrchnosti museli také odevzdávat tzv. desátek - díl ze své úrody.

2. Doplň do schématu, jak se dělilo obyvatelstvo na venkově v 18. století.

3. Přiřaď pomocí čísel správné popisy k uvedeným pojmům.

1	vepřovice	5	Hospodářská budova sloužící k uskladnění sena a slámy
2	došky	1	Sušené cihly z nepálené hlíny, z nichž se stavěly venkovské domy.
3	svatý kout	4	Příbytek pro drůbež na dvoře
4	kurník	3	Část kuchyně se stolem, vyzdobená křížkem a obrázky svatých
5	stodola	2	Svazky slámy používané jako krytina střechy

4. Utvoř dvojice - vybarvi vždy stejnou barvou, co k sobě patří.

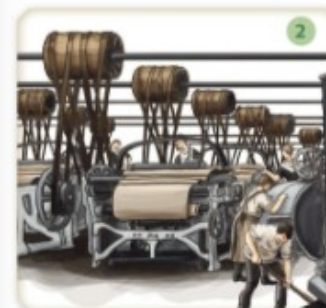

Které ze starých zvyků se dodnes udržují? Diskutuj o nich se spolužáky!

6. PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

1. Vyluští křížovku a doplň text:

Sdružení řemeslníků se nazývala **C E C H Y**. Svým členům určovaly délku pracovní doby, rozhodovaly o tom, jaké výrobky budou vyrábět a také o jejich kvalitě.

1. První koněspřežná železnice jezdila z Českých Budějovic do ...
2. V prvních manufakturách se nejvíce vyráběl ...
3. Zdokonalený pluh se nazýval ...
4. V první polovině 19. století začaly vznikat první ...

2. Přiřaď, čím přispěli čeští vynálezci k rozvoji výroby. Vyber si jednoho z nich a společně se spolužáky o něm připravte jednoduchou prezentaci v počítači.

- František Josef Gerstner – první parní stroj v Čechách
- Josef Božek – parní automobil, parolod'
- Josef Ressel – lodní šroub
- Prokop Diviš – bleskosvod (uzemnění)
- bratřenci Veverkové – ruchadlo (zdokonalený pluh)

3. Vyhledej informace a odpověz na otázky. (Můžeš použít učebnici, encyklopedie nebo internet.)

- Jak dlouho trvala pracovní doba v továrnách? 12-14 hodin denně
- Kdo v továrnách pracoval? muži, ženy, ale i děti
- Kde v té době využívali parní stroj? továrny, parolodě, železnice, parní mlýny, v dolech
- Která surovina se v této době začala více těžit? uhlí (používalo se při zpracování železné rudy)